

VRAAG EN ANTWOORD (II)

30. In het voorgaande artikel werden twee momenten in den doop besproken. Vooreerst, dat de doop, welke naar Gods ordinantiën bedienend wordt, steeds en onveranderlijk een echte, „volle”, waarachtige doop is. Een doop, waaraan de „waarheid” van den doop, n.l. Christus en al zijn weldaden, d.w.z.: de volle zaligheid, altijd verbonden is. En voorts, dat in en met dezen zóo bedienenden doop die „waarheid” aan alle doopelingen in dat sacrament aangeboden, toegereikt, voorgehouden, gegeven wordt.

Ik kom nu tot een volgend moment in den doop. Het is dit, dat de doop inderdaad op een bepaald oogenblik in het leven van een doopeling komt, maar dat we tegelijk moeten vasthouden, dat deze doop blijvend is. Dat wil zeggen: de doop wordt, vanaf het moment waarop we gedoopt werden, van seconde tot seconde naar ons toege dragen, aan ons toegediend. Als we goed vasthouden, dat de doop niets anders — ook niets minder! — is dan het door den Heiligen Geest aan ons geven van de belofte, dan is dat vanzelf duidelijk! God geeft aan de geloovigen en hun zaad zijn belofte, zijn belofte woord. Daarmee spreekt Hij de geloovigen en hun zaad aan. Maar — en dat is ieder, die de Schrift kent, toch wel duidelijk — God spreekt ons in Christus door zijn Geest d a g i n d a g u t a a n. Op allerlei wijs: in prediking, in bijbellezing, door herinnering komt God met zijn belofte naar ons toe, grijpt ons er mee beet, werkt daarmee op ons in. Welnu, zoo doet God ook met zijn verzegelde belofte, d.w.z. met zijn doop. Het doopwater droogt op onze voorhoofden nooit op. De doopswoorden verklanken nimmer. Heel de idee, dat de doop op een bepaald moment wat geeft, eens en voorgoed, en dat het dan met de werking van den doop uit is, is door en door vals. De doop is niet een soort geestelijke injectie, die eenmaal gegeven werd en dan alleen maar wat nawerkt. Neen, de doop blijft levend en krachtig, en met en in en door hem komt Gods machtig, verlossend, vernieuwend beloftewoord van dag tot dag naar de zijnen toe.

40. Wanneer we zoo den doop mogen kennen uit Gods Woord, wordt ons duidelijk, dat het doopsformulier van het gedoopt-worden zegt, dat God de Vader daardoor betuigt en verzegelt, dat Hij met ons een eeuwig verbond der genade opricht en ons tot zijn kinderen en erfgename aanneemt. Dat de Zoon daarin verzegelt, dat Hij ons wascht in zijn bloed van al onze zonden en ons in de gemeenschap zijns doods en zijner wederopstanding inlijft. En dat de Heilige Geest ons door dit Sacrament verzekert, dat Hij in ons wonen wil, ons toeëigenende hetgeen wij in Christus hebben. Dat betuigen en verzegelen en verzekeren ons Vader, Zoon en Heilige Geest in den doop.

Wat dit beteekent omschrijft Calvijn in zijn (tweeden) Catechismus aldus: De doop is een beeld van de afwasching der zonden. Maar dan een beeld waaraan de zaak zelf verbonden is. Want God bedriegt ons niet, wanneer Hij ons zijn gaven belooft. Daarom is het zeker, dat de vergeving der zonden en de vernieuwing van het leven ons in den Doop aangeboden en door ons ontvangen wordt. (Latijn: offeri et recipi — fransch: nous est offerte, et nous la recevons). Ik wijs er nog, en met allen nadruk, op, dat Calvijn dit van ALLE doopelingen verklaart. Alle doopelingen ontvangen naar zijn rotsvaste overtuiging in en door den doop de vergeving der zonden en de vernieuwing des levens. Die zitten immers a.h.w. in den doop in, die komen om zoo te zeggen met den doop mee. Dat inderdaad zóo Calvijns bedoeling is blijkt wel uit de onmiddellijk na het bovenstaande volgende vraag-met-

was het onderworpen aan de vorsten, die meer aan hun dynastieke belangen dachten dan aan die van het Woord Gods. In Nederland miste de belijdenispartij haar vrijheid. En in Engeland heerschte Cromwell met zijn Rondkoppen. Dit alles voldeed wel bovenmate aan de leus van het ejus regio, illius religio, maar het hield daarbij de internationale wettiging in van een toestand, die in den zin van de Wet Gods nimmer wettig kon zijn. Want Gods Woord was in Frankrijk niet imperialistisch, in België niet pauselijk, in Engeland niet independentistisch, het eischte in Brandenburg geen evangelisch syncretisme, en in Noord Nederland geen regentenstrijd tegen de belijdenis. Het eischte overal de inrichting van het leven in Kerk, staat en maatschappij naar dezelfde universele wet Gods. De gereformeerde belijdenis verklaart daarom met recht dat de Kerk door geen bepaalde plaatsen op aarde wordt gebonden, maar in de eenheid van de gemeenschap met denzelfden H. Geest is verspreid en verstrooid door de geheele wereld.

Het verdrag van Westfalen sanctioneerde echter een reeks van kerkelijke tegenstellingen (en niet slechts landelijke differentiaties), die het geheele leven van de geloovigen aangrepen. Daarbij ging men ervan uit, dat de vorsten, die Jesaja als voederheeren van de Kerk aanwist, deze tegenstellingen in stand hielpen houden. Dr A. J. VERBRUGH.

UIT DE SCHRIFT

antwoord. Die luidt immers: Vindt deze genade haar voltooiing (haar vervulling) in allen zonder onderscheid? Neen, want velen versperren haar door hun verdorvenheid den weg en maken haar zoo krachteloos (tot een ledigen vorm). Daarom ontvangen alleen de geloovigen de vrucht. Maar dat verandert niets aan (dat neemt niets af van) het wezen van het sacrament.

Welnu, als we de vergeving der zonden en de vernieuwing des levens, zooals die door Christus verworven werden en thans door Hem worden geschonken, noemen het bekleed worden met Christus — dan mogen, dan moeten we zeggen: de doop, het gedoopt worden IS het bekleed worden met Christus. Dat is het eigenaardige, om met Calvijn te spreken, de natuur, d.w.z. het wezen van den doop. Dat is het steeds gelijk blijvende van den doop.

50. We hebben tot nu toe niet gesproken over de gesteldheid van dengene die gedoopt wordt. We hebben ook niet gesproken over wat de doopeling met zijn doop zóoal kan doen. We deden dat opzettelijk niet. Het is niet minder dan een vloek voor de kerk geweest, dat men altijd weer, bewust of onbewust, den goddelijken doop benaderde vanuit den doopeling, diens geloof of ongeloof enz. Hierin schuilt een principiële verloochening van één der hoofdmomenten van de reformatische prediking, welke God aan zijn kerk wilde schenken. De reformatoren deden precies omgekeerd. Zij gingen bij hun spreken over de sacramenten altijd van God en van Diens instelling uit. En de reformatoren hebben zoo doende niet opgehouden om op allerlei wijs en bij allerlei gelegenheid te prediken en te bezweren, dat de doop, zooals die bedienend wordt, de doop dus in zijn toegediend worden voor allen dezelfde kracht, inhoud, waarachtigheid bezit. God doet nooit ijdele dingen. Hij spreekt geen leeg woorden. En als Hij aan heel veel mensen, wat de duidelijke woorden en de voor ieder zichtbare daden betreft, het-

zelfde doet en hetzelfde geeft, dan is dat ook steeds hetzelfde. Dan is daarin ook steeds hetzelfde. Dan biedt Hij aan, dan reikt Hij toe, dan houdt Hij voor, dan geeft Hij ook steeds hetzelfde.

In de belofte en dus in den doop legt God het fundament van het geloof. En Hij zorgt dat dat onwrikbaar vast is. Het hangt naar inhoud en kracht in geen enkel opzicht af van de gesteldheid van den mensch, die daarmee in aanraking komt.

Maar dit voorop plaatsend moeten we toch óók over de gesteldheid van den doopeling spreken. We hebben daarbij aanvankelijk alléén de volwassenen op het oog! En dan moeten we beginnen met dit op te merken, dat een volwassene, die gedoopt wordt, die zich dus laat doopen, zich inderdaad in en door het sacrament met Christus bekleedt. Omdat het sacrament waarachtig is, omdat Christus — natuurlijk alléén op Geestelijke, op sacramentele wijze, maar desalniettemin zeer reëel — „in” den doop aanwezig is, daarom bekleedt ieder, die den doop aanvroeg, den toegang tot den doop ontving en daarna ook gedoopt werd, zich in en door den doop met Christus. Hij deed dit zeer zeker op sacramentele wijs. Maar dat wil niet zeggen, dat dat minder werkelijk, laat staan alleen maar voor den schijn zou zijn! Calvijn, zich aansluitend bij Augustinus, zegt t.o.v. het avondmaal — en van den doop geldt hetzelfde — dat de boezen Christus in het avondmaal ontvangen zoo veel het sacrament aangaat (malos dicit Christum recipere in coena sacramento tenus).

Dat zóo de situatie is met deze ongeloovigen blijkt vooral uit die Schriftplaatsen, waarin de goddeloosheid, de afval, van deze menschen wordt gestriemd.

Godelooszen, die de sacramenten gebruiken, zijn schuldig aan het lichaam en bloed des Heeren (1 Kor. 11:27). Zij achten het bloed des Nieuwen Testaments, waardoor zij geheiligd waren onrein (Hebr. 10:29). Zij verloochenen den Heere, die hen gekocht heeft (2 Petr. 2:1). Dit alles zou niet gezegd kunnen worden, indien Christus met zijn lichaam en bloed, Christus dus met al zijn weldaden, niet in en door het sacrament aan deze goddelooszen aangeboden, toegereikt, voorgehouden, gegeven was!

C. V.

DE RECHTER INGEROEPEN

KERKELIJK LEVEN

Men heeft — zie ook den brief van Adolphus Venator deze week — in de laatste maanden veel kunnen lezen over de pogingen, van hervormde zijde ondernomen, om aan de Hervormde Kerk een nieuwe Ordening te bezorgen. In allerlei toonaard heeft men daarvan den lof hooren zingen. Het „arme volk” is onder de suggestie gebracht, dat de „eenheid” der Kerk erdoor gediend zou worden, dat de ernst zou terugkeeren, dat het profetisch leergezag der „Kerk” hersteld zou zijn, dat de vaderlandsche erve weer zou gaan bloeien. En velen hebben zich erdoor laten misleiden. Je zegt tegenwoordig maar iets over eenheid, en over de Kerk-met-hoofdletter, en velen vallen dadelijk om.

Merkwaardig, dat ook vele niet-hervormde menschen gelooven, een sterke reformatische beweging op het spoor te zijn gekomen bij hun kennismaking met deze nieuwe „ordening”. Van de barthiaanse grondtrekken hebben ze zoo geen verstand; ze hooren daar trouwens vaak vergoelijkend over spreken. En verder is het voor hun besef een geval van het „terrein” der „kerk”, denken ze; en dat de voornaamste krachten, die in de nieuwe beweging zich doen gelden, doorbraak-menschen zijn, socialistischen, partij-v.d.-arbeid-lieden, enz., menschen dus, van wie ze op niet-kerkelijk gebied alleen maar kwade vruchten wachten, dát realiseren ze zich nauwelijks. Ik herinner me uit de oorlogsdagen een karikatuur van een N.S.B.-er in de toenmalige pers: hoe een gereformeerde A.R. zich tegenwoordig Jozef Stalin op Zondagmorgen voorstelt. Je zag Stalin, typisch huisvader, met „moeder-de-vrouw”, „moeke”, zou je haast vanzelf zeggen, en de kinders, typisch als kerkmenschen van een jaar of dertig geleden angekleed, gezapig naar de kerk wandelen: de paraplu en de pepermuntjes en het boekje-verguld-op-snee waren natuurlijk niet vergeten.

Ik geloof, dat die plaat mis was. Ik geloof evenwel niet, dat ik zoo heel ver mis ben, als ik het zoo zeg: menig gereformeerde, menig A.R., C.H., G.P.V.-man, enz., denkt, als hij iemand hoort spreken van Rechtaardigmaking, en van Zonde, en van de Kerk, en van Getuigenis en Teeken, en van Eenheid: dat is vast en zeker een man, die geen Communist, en ook geen Socialist is. In werkelijkheid zijn de meesten hunner het tweede, en worden hun kinderen het eerste. Met of zonder dezen naam.

De Nieuwe Orde is, wat te verwachten was, al heel wat kerkelijke stations gepasseerd, en velen denken, dat ze het wel halen zal. Wij hebben er in ons blad weinig over geschreven; prof. Deddens heeft, in een duidelijk en gedocumenteerd stuk, dat hij op verzoek aan de instanties der Herv. Kerk deed toekomen, zijn meening erover gezegd, en ons blad mocht die copie publiceren; en verder, meenen we, was er niet veel meer te zeggen, want men trok zich natuurlijk niets aan van dat goede gereformeerde advies, al was er in een soort van vaderlandsche-breedheids-allure om gevraagd.

Maar nu is Leiden in last. Gepubliceerd werd, dat

er leden van de Hervormde Kerk zijn, die de zaak van de invoering der Nieuwe Orde bij den rechter hebben aanhangig gesteld; ze hebben dus hun eigen kerk, of liever: hun „synode” (maar die IS geen synode), een proces aangedaan, omdat ze gelooven, dat de z.g. synode — wat wel meer gebeurt — zich een macht heeft aangematigd, die haar niet toekomt, de gemeenten derhalve knecht, onwettige dingen doet, en tot de orde geroepen worden moet.

Prompt komt nu op die daad de reactie, die men tevoren had kunnen voorspellen: men hoort ach en wee roepen over het te hulp roepen van den rechter. Moet „de Kerk” zóo iets worden aangedaan? De heilige Kerk? Is dat niet, zoo vraagt men, in strijd met haar roeping, haar recht, haar eere? De bekende plaats uit Paulus' brieven over het (door kerkLEDEN) te recht gaan bij ongeloovige, heidensche, rechters, doet ineens weer opgeld en brengt Paulus weer op de proppen: Paulus moet maar zwijgen, als vrijzinnigen, of barthianen, de waarheid onderstboven keeren, en de leer weerspreken, die hij goddelijk noemde. Dan is het „de Kerk” niet onwaardig, die leer te laten weerspreken of ondermijnen. Maar komt er een proces tegen een z.g. synode, dan krijgt ineens „de Kerk” weer een levendigen indruk van haar gepantserd zijn met het harnas der kerkelijke onschendbaarheid. Al heeft Paulus daar nooit iets van gezegd, en wél, integendeel, daartegen gesproken met woorden over bondswraak, juist over de nieuwtestamentische kerk.

Wat hiervan te zeggen?

Vooreerst dit: dat degenen, die de Ned. Herv. Kerk tegen een mogelijke rechterlijke inmenging willen vrijwaren, door almaar te roepen: o, die Kerk, die Kerk, die goeie, heilige Kerke-Christi, zich maar eens moeten afvragen: of zij wel het recht daartoe hebben. Hebben zij vroeger de Hervormde Kerk aanvaard als Kerk naar de belijdenis? Geen sprake van. Op het oogenblik is die kerk nog niet, wat ze ervan maken willen; men heeft ongetwijfeld daar 't feit te eerbiedigen, ik zeg niet: goed te keuren, maar te eerbiedigen ALS FEIT, dat er nu eenmaal duizenden menschen zijn, die op goed geloof rechten en plichten aanvaard hebben binnen het raam van de kerkelijke reglementen; en die men niet straffeloos negeren mag. Bij geen enkele reformatische poging mag men iemand onrecht doen en evenmin mag men de bestaande bepalingen negeren in zijn critiek. Dat mochten ook wij niet in 1944; het onrecht, d.w.z. het ingaan tegen de BESTAANDE bepalingen en rechtsordeningen kwam dan ook van de zijde dergenen, die toen de kerk hebben verscheurd, door brutaal te doen tegen de kerken zelf (de eigenmachtige synode), de kerkenorde met voeten te treden, en maar door te drijven daar waar ze niets te vertellen hadden.

Bovendien: wat de barthianen van de Ned. Herv. Kerk nu maken willen, heeft met de kerk der

Belijdenis: niets te maken. Kerk, d.

Er is of men Cock, verjargon: „De Kerk” heel erg af en toespeld, gedacht, keer, forum, wat u d den in d keer, al-eigen for Kerk, d zichtbare Costuun: tuurlijk Plastic Misschie beurt. W Kerk (m met de

Ja, die zoo iets menten w die ook leelijke ciale, bu-feld. Mas deel van aan de ter were vandaan.

Ja, ma niet bem Ik heb e-gemaakt-deputate-heid, toe-ondernar-te breng-stellen as synodocr-nieuws p-soort va-op te ler-afsprak-aangegun-vergunne-overheid-méent, e-terne ke-bij, om u-men dan-beeld eer-geopperd-nog noot-derwijs l-over dez-kwestie,

Dit w heid gee-wat naar-tuurlijke-lijk uit-concreet-vakveree-kla g e d e i n-gen. H-verklare-de vraag-pelijke v-filosofie, goede no-die vere-overheid-kwesties' op een h-eens een-die wa z-lijke regl-bet-burge-hebben g-rechten l-door o-veheid een-van een-op het „i-de kerk-dichtst b-tegenstan-nithalen-burgerlijk

Wij zij uit te ma Ridderbo-da-v. d. l-geen and-Woord, M-lijk h e-genoemde-tuurlijk c

geeft, dan
in ook steeds
Hij toe, dan
hetzelfde.
God het fun-
at dat onwrik-
kracht in geen
den mensch,

toch óók over
eken. We heb-
wassenen op
met dit op te
opt wordt, die
n en door het
dat het sacra-
natuurlijk al-
tje, maar des-
aanwezig is,
aanvroeg, den
ook gedoopt
istus. Hij deed
le wijs. Maar
werkelijk, laat
zijn! Calvijn,
o.v. het avond-
lde — dat de
vangen zoo-
g a a t (malos
mento tenus).
eloofigen blijkt
de goddeloos-
rdt gestriemd,
gebruiken, zijn
Heeren (1 Kor.
en Testaments,
waren on-
den Heere,
(2 Petr. 2:1).
worden, indien
ristus dus met
sacrament aan
kt, voorgelou-
C. V.

ELIJK LEVEN

de zaak van
rechter hebben
eigen kerk, of
u synode), een
dat de z.g. sy-
nastie macht heeft
de gemeenten
en tot de orde

actie, die men
hoort ach en
an den rechter.
edaa? De heil-
a, in strijd met
bekende plaats
erkLEDEN) te
rechter, doet
us weer op de
gen, als vrij-
i onderstboven
goddelijk noem-
dig, die leer te
ar komt er een
ijgt ineens „de
n haar gepant-
onschendbaar-
van gezegd, en
t met woorden
vtestamentische

led. Herv. Kerk
ging willen vrij-
Kerk, die Kerk,
naar eens moe-
laartoe hebben.
k aanvaard als
e van. Op het
ze ervan maken
feit te eerbie-
r te eerbiedigen
nden menschen
ichten aanvaard
elijke reglemen-
teeren mag. Bij
ag men iemand
e b e s t a a n d e
at mochten ook
et ingaan tegen
echtsaordeningen
m, die toen de
l te doen tegen
de), de kerken-
door te drijven
m.
de Ned. Herv.
et de kerk der

Belijdenis, die op den kansel nog altijd ligt, ook al
niets te maken. De vraag, of zij roepen mogen: de
Kerk, de Kerk!, die vraag is juist in geding.

Er is meer. Toen onlangs de vraag ter sprake kwam,
of men geen eerherstel moest geven aan Hendrik de
Cock, vertelden de heeren in het bekende barthiaansche
jargon: maar, de Kerk kan toch zoo iets niet doen?
„De Kerk” kan dit niet, „de Kerk” kan dat niet. Een
heel erg zichtbare Kerk — of wat zoo heet — krijgt
af en toe al die prachtige praedicaten op haar borstje
gespeld, die men aan de Onzichtbare Kerk heeft toe-
gedacht; en al naar het zoo uitkomt, wordt den eenen
keer, als iemand de Concrete Kerk voor haar EIGEN
forum aan wil pakken gestameld: „maar goeie man,
wat u daar wilt vorderen, dat kan pas bereikt wor-
den in de ONzichtbare Kerk”, en wordt den volgende
keer, als iemand ze aan wil pakken voor een niet-
eigen forum, gesist: „maar meneer, het is toch de
Kerk, die ge daar aanpakt?” Toch was het maar die
zichtbare: ze werd ineens gestoken in het Plastic
Costuum der Onzichtbare. Men zegt, ik weet het na-
tuurlijk niet, dat je bij bepaalde belichting, door zoo’n
Plastic Costuum heen kunt kijken tot op de huid.
Misschien zijn sommigen wat bang, dat dat weer ge-
beurt. Want ze gelooven minder in de Onzichtbare
Kerk (met onzichtbare huid) dan dat ze manipuleeren
met de Zichtbare.

Ja, die zaak van H. de Cock, waarom kon „de Kerk”
zoo iets nu niet doen? Men heeft hem, naar regle-
menten van de toenmalige Herv. Kerk, en in een taal,
die ook het Burgerlijk Wetboek kent, op een heel
leelijke manier te kijk gezet. Is daar soms geen so-
ciale, burgerlijke, zelfs politieke kant aan? Ongetwij-
feld. Maar als „de Kerk” zich pantsert tegen een oor-
deel van het wereldlijke forum, en zich onttrekt
aan de plicht van revisie voor eigen forum, waar
ter wereld haalt die „Kerk” dan de vrijmoedigheid
vandaan, om zoo hoog van den toren te blazen?

Ja, maar, zoo wordt gezegd: de overheid kan zich
niet bemoeien met interne zaken van de kerk. Basta.
Ik heb ook zoo iets gelezen in de achteraf publiek
gemaakte correspondentie van de synodocratische
deputaten voor correspondentie met de Hooge Over-
heid, toen ze bij den minister van Justitie een poging
ondernamen, om via dezen minister onze kerken ertoe
te brengen, onder ministeriële drang zich aan te
stellen als wat nieuws, terwijl in werkelijkheid die
synodocratische handel van 1944 hún instituut iets
nieuws gemaakt heeft, door zonder machtiging een
soort van „kerkrecht” in te voeren, en meteen maar
op te leggen, dat vreemd was aan wat bij onderlinge
afpraak was vastgesteld als norm voor de vrijelijk
aangegane samenleving in kerkverband. Dat is, men
vergunne het ons, een zelfde kiekeboe-spelen met de
overheid; niet bevoegd, wel bevoegd. Als men het
meent, dat de overheid niet oordeelen kan over in-
terne kerkzaken, nu, haal dan ook geen minister er
bij, om uit te maken wie gelijk heeft, gij of wij. Laat
men dan liever met ons de zaak uitpraten: het denk-
beeld eener samenspreking over den naam is al eens
geopperd, zooals onze lezers weten, maar we hebben
nog nooit één gegadigde gezien om de improviseren-
derwijs in de pers aangeboden samenspreking (!!!)
over deze burgerlijke, of civielrechtelijke verkeers-
kwesie, te begeeren. Men voelt: hier wringt iets.

Dit wringt er: ook al kan men zeggen, dat de over-
heid geen recht of bevoegdheid heeft, uit te maken
wat naar Gods Woord het goede gereformeerde schrif-
tuurlijke kerkrecht is, de overheid kan wel de ge-
lijk uitmaken, of in een bepaalde kerk, of in een
concreet kerkverband, of in een vereniging, b.v. een
vakvereniging, of wat dan ook, een bepaalde
klagende groep bejegend is naar
de in die groep geldende bepalingen.
Het zou ook wat moois worden, als men eerst
verklaarde: „de overheid kan zich niet inlaten met
de vraag, wat in de kerk, de politieke, de maatschap-
pelijke vereniging, naar Gods Woord, of naar Hegels
filosofie, of naar de barthiaansche quasi-theologie, de
goede norm is voor den opbouw van die kerk of van
die vereniging”, en dan vervolgens: „de
overheid blijve dus te allen tijde buiten de interne
kwesies”, om dan ten slotte bij wijze van een klap
op een heel andere vuurpijl te zeggen: overheid, maak
eens een eind aan het doen van onze tegenstanders,
die we zelf onder aanwending van termen uit kerke-
lijke reglementen of artikelen, en in een taal-die-ook-
het-burgerlijke-wetboek-hanteert, uit onze gelederen
hebben geworpen, en van alle in eigen kring gegeven
rechten beroofd. Dat zou er op neerkomen, dat een
door overrompeling gevormde of ingedutte meerder-
heid een minderheid ongestraft kan beleedigen, en
van een blijvend schandmerk voorzien onder beroep
op het „interne” rechtsmateriaal van de desbetreffen-
de kerk of vereniging of organisatie. Wie dan het
dichtst bij het departementale vuur zit, kan met een
tegenstander, die dadelijk in zijn schulp zou kruipen,
uithalen wat hij verkiest. Maar intusschen is ook de
burgerlijke eer met een en ander gemeend.

Wij zijn overtuigd, dat de overheid niet in staat is,
uit te maken, wie in 1944 naar de Schrift gelijk had,
Ridderbos-Polman-Nauta, dan wel Greijdanus-Holwer-
da-v. d. Born (stuk-Amersfoort)-Schilder, om maar
geen andere namen te noemen. Tenminste: naar Gods
Woord. Maar ze had wel degelijk de moge-
lijkheid, uit te maken, dat eerstgenoemde laatste-
genoemde hebben bejegend, plus, daar liep het na-
tuurlijk over, de kerken, de kerken, de kerken zelf,

op een manier, die indruischte tegen
het kerkelijk recht, dat afgespro-
ken was. Wij hebben er nooit aan gedacht, die
zaak te brengen voor een rechter; maar wij gelooven,
dat, indien een klacht was ingediend over bejega-
ning met schending van het aangenomen recht, met
conclusie van eerroof, een proces met goeden uitslag
voor wat dat punt betreft, zou kunnen zijn bekrond.

Zoo kán ook de rechter wel degelijk uitmaken, of
thans de Nederl. Herv. Kerk wordt beheerscht door
een tegen haar eigen bepalingen
zondigend synodaal ingrijpen. Waar-
om zou de rechter wel den Staat in het on-
gelijk kunnen stellen, onder verwijzing naar aange-
nomen en aan betrokkenen bekend gemaakte wetsbe-
palingen, en van de magische grootheid H e r v o r m d e
K e r k niet hetzelfde mogen en kunnen zeggen?
Het zou erop neerkomen, dat wel de Staat, maar
niet de burgerrechtelijke bekende, naar vereenigings-
recht te beoordeelen „Kerk” of zoogenaamde
kerk kan veroordeeld worden. Dat de Staat
wel kan veroordeeld worden, als hij buiten
de kerk blijft, maar óngemoeid moest blijven, als hij,
denk aan Koning Willem I, in 1816, zich vergrijpt aan
„de kerk”, die mythische figuur met een Plastic Ge-
waad, een synthetisch product van de onderstelde
Hemelsche Fabriek? Ik spot niet, verre daarvan. Het
is grimmige ernst, als wij kwaad worden over dat ge-
zeur met afgod „Kerk”, die men verder in elkaar tim-
mert, precies zooals Jesaja en het boek Sapientia het
zeggen van de afgoden der heidenen: 't is heelemaal
een getimmerte van eigen handen, en dan zeggen de
timmerlui ineens: 'pet af, 't is mijn God. „De Kerk!”
..... Je zou ze.....

Voor het oogenblik laat ik buiten beschouwing de
vraag, of leden van de thans vigeerende Herv. Kerk
er goed aan doen, en voor God zich klare rekenschap
kunnen geven van hun eigen verantwoordelijkheid, ook
voor de toekomst, als zij in DEZE situatie de rechter-
lijke instanties te hulp roepen. Daar zitten onderschei-
den kanten aan, die we misschien volgende week even
willen raken.

Maar men zegge niet: die rechter blijve overal a
priori buiten. Tenslotte gaat het om veel meer dan
om wat in engeren zin „kerkelijk” heet. En soms kan
een rechterlijke uitspraak voor langen tijd iets goed
maken, wat anders van „kerkelijke zijde” voor altijd
scheef getrokken zou zijn. Wat heet tegenwoordig al
niet „kerk”? B.v. in Amerika? Is dat spul allemaal
onschendbaar naar binnen? Of een eigenmachtige
synode?

Neem maar de kwestie van de kerkelijke goederen.
Al is er in den gang van sommige processen nog veel,
dat ons onjuist schijnt, aan den anderen kant hebben
we al vaak dankbaar erkend, dat de rechtspraak in
Nederland na 1944 een heilzame verbetering onder-
ging in betrekking tot de kerkelijke goederen. Er zijn
er nog altijd, die daar kwaad om zijn; en onlangs heeft
over die kwestie een bericht in de pers gestaan, be-
treffende den „Hoogen Raad”, dat ons te denken geeft,
en misschien wel de aandacht hebben moet binnen-
kort.

Neem nu eens den gang van de processen over ge-
bouwen etc., in veel gevallen, van na 1944; en stel dan
eens, dat óók in 1886, en in 1834, door den rechter
was erkend, wat in veel gevallen thans wel degelijk
is erkend als rechtsregel in gevallen, waarin een ker-
keraad zich ontleed van valsche, hem opgelegde,
maar tegen de kerkorde indruischende en dus onduel-
bare bepalingen? De nuchtere conclusie is, dat wij,
vrijgemaakten, in onderscheiden dorpen en steden
vandaag zouden vergaderen in het
gebouw, dat thans door de Ned.
Herv. Gemeente bezet is.

Men versta ons wel: wij zeggen niet, dat men de
reformatie van de kerk mag laten afhangen van de
vraag, of een rechter aan de kerk recht doet. Doe
liever zelf dadelijk recht aan de kudde. Wij zeggen
wel: pas op, dat ge niet het oor leent aan wie thans
zuchten: oeh, de kerk, de Kerk. Die kerkgebouwen
b.v. zijn tenslotte niet van ons, maar van Christus.
En als dit kleine voorbeeld erop wijzen kan, dat soms
de rechter optreedt, om kwáden handel van ker-
k e l i j k e instanties, die haar boekje te buiten gaan,
te keeren, dan weet men niet, wat thans zou kunnen
gebeuren met de Herv. Kerk. Soms wordt geschiedenis
gemaakt voor vele eeuwen.

Natuurlijk blijven hier vragen over, waarover, als
gezegd, zoo mogelijk een volgende keer nog iets te
zeggen valt.
K. S.

Maria, de moeder van onzen Heere Jezus Christus (X)

VII. OP DE BRUILOFT TE KANA (vervolg).

De Helland spreekt Maria aan als vrouw, niet als
moeder. „In de taal, welke Jezus sprak, en zoo ook
in het Grieks, behelst deze uitdrukking niets, dat
met de gevoelens van eerbied en liefde in strijd is.
Bij Dio Cassius wordt een koningin door Augustus
daarmede aangesproken. Jezus gebruikt haar zelf te-
genover zijn moeder in een oogenblik van onuitspre-
kelijke teederheid, wanneer hij, van het kruis, voor de

OP EN OM 'T KERKPLEIN

Hebt U ook den Heere Jezus verraden?

Wij waren onlangs genoodzaakt eenige lijdenspre-
ken door te nemen. En we kregen medelijden met de
menschen, die deze preeken achtereenvolgens zouden
hebben moeten aanhooren. Want den eenen Zondag
zou hun zijn „aangezegd”: gij zijt Judas; de volgende
week, dat ze in Kafafas hun evenbeeld konden zien;
acht dagen later, dat zij treffende gelijkenis vertoon-
den met Petrus.

Deze passe-partout „toepassing” is niet nieuw. Ja-
ren geleden heeft de heer A. Janse al eens in ons blad
op dit soort „wij”-preken geattendeerd: „wij” zijn
Judas; „wij” zijn de hooge priester; „wij” zijn Pila-
tus; „wij” zijn Bar-Abbas; „wij” zijn het volk,
dat riep: Zijn bloed kome over ons en over onze kin-
deren. En Revis' „t En zijn de Joden niet, Heer
Jesu, die U cruysten” schijnt wonderwel in dezen stijl
van passiepreken te passen.

Intusschen is hier alle scherpe discretie en daarom
ook alle concreetheid zoek. Het onderscheid, dat de
taferelen der Schrift leven doet, wanneer zij ons den
Heere Jezus Christus voor oogen schildert, onder ons
gekrusigd zijnde, wordt door de verfkwaad der toe-
passers onder een dikke verflag weggeretouchéerd.
En hoe ernstig en op-den-man-af zulk een prediking
ook klinken moge, het is een goedkoop spel en aan
allen ernst gespeend. En hoe ontdekkend zij ook klin-
ken moge, ze ontdekt niemand en bedekt alles. En
zulk niet met den mantel der liefde.

En waar de preeken zoo zijn voorgedaan daar is het
geen wonder, dat de zangen op dezelfde wijs zijn ge-
volgd.

Zoo lazen we dezer dagen een zangtekst over het
verraad van Judas. Prompt kwam de toepassing:

Heer, ook ik verraad
U zoo menigmaal.
O wil nedrdalen
in mijn hart en laat
licht daar zijn gebracht,
dan wijkt de nacht.

Dat lijkt een vrome zelfbeschuldiging, maar het is
een onvrome onwaarheid.

De Heere Jezus is maar één keer verraden. Door
Judas. En door niemand anders. Zooals Willem van
Oranje slechts één keer is doodgeschoten. Door Bal-
thasar Gerards. En door niemand anders. En die ééne
keer was voor dezen Juda van Karjoth precies ge-
noeg om er wroeging over te krijgen. De zilveren pen-
ningen, het verradersloon, brandden hem in de beurs
en hij smeet ze een voor een den tempel in, den san-
hedristen voor de voeten: Ik heb verraden onschuldig
bloed. En benegaande verworgde hij zich. En voor-
overgevallen zijnde, is midden opgebarsten en al zijn
ingewanden zijn uitgestort.....

Eén keer.....

En moeten nu vandaag christenmenschen, die
noot gedaan hebben wat Judas deed, die er ook nooit
de káns toe hebben gehad (Hij zit aan de rechter-
hand Gods!) in theatrale zelfbeschuldiging zingen:

„Heer, ook ik verraad
U zoo menigmaal?”

net als Judas en dan nog wel in recidire, „zoo menig-
malen”?

Dat zijn schijnvrome leugens.

Heeft iemand van ons Willem van Oranje dood-
geschoten? Of den laatsten Czaar aller Russen? Be-
halve Judas heeft niemand den Heere Jezus verraden,
al zijn wij allen met Judas in dezelfde zonde ontvan-
gen en geboren en al liggen we allen met hem des-
wege onder hetzelfde oordeel.

Het ware beter den menschen niet zulke onwerke-
lijke zelfbeschuldigen op de lippen te leggen en
hun dergelijke „schuld” niet te suggereeren. Jezus
verraden — niemand heeft er meer de kans toe. Er is
een andere zonde, die bij ons voor de deur ligt: dat
we ons Zijner en Zijner woorden schamen in deze
wereld. En dat we evena's de man van Karjoth ge-
ergerd worden aan den Christus der Schriften, den
Messias der Profetie, vallen over den Steen, dien God
gelegd heeft in Sion, den Helland van „de smalle ge-
meente”.
D. E. C.

laatste maal tot haar spreekt, XIX : 26. Hier laat deze
uitdrukking, van hoe groote achting zij ook getuigt,
Maria gevoelen, dat haar titel van moeder in den
werkkring, waarin Jezus intrad, geen rol meer te ver-
vullen heeft” *).

De Heere Jezus gaat de afstand tusschen Zijn moe-
der en Hemzelf duidelijk aangeven. Zijn ambtelijke
loopbaan in het Koninkrijk Gods is aangevangen. Zijn
éénig roeping is den wil van Zijn hemelschen Vader
te doen. Daarom mag niemand Hem op dezen weg
gaan voorschrijven, wat Hij zal doen. Dat mag de
duivel niet, dat mag Petrus niet. Dat mag ook Maria
niet. En daarom: Vrouw, wat heb Ik met u te doen?
Deze laatste uitdrukking ontmoeten we vaak in het
Oude Testament. Zoo b.v. in Richt. 11 : 12, waar Jefta

* Godet, a.w. I, p. 213.